

Силабус курсу ГЕОГРАФІЯ МІНЕРАЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 103 Науки про Землю
Освітньо-професійна програма: Науки про Землю
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

д. геог.н., проф. Сивий Мирослав Якович

Контактна інформація syvyjm@ukr.net; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення з теоретико-методологічними засадами конструктивно-географічних досліджень мінеральних ресурсів, закономірностями формування та розташування основних мінерально-сировинних баз України, особливостями їх ефективного використання, екологічними проблемами гірничо-видобувних регіонів України та шляхами їх вирішення.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади географії мінерально-сировинних ресурсів (МСР).	
1	ТЕМА 1. Поняттєво-термінологічний апарат географії МСР	Знати місце мінеральних ресурсів у загальних класифікаціях природних ресурсів, особливості мінеральних ресурсів, етапність їхнього вивчення і використання, сучасні класифікації мінеральних ресурсів і гірничопромислових відходів. Вміти охарактеризувати геолого-мінералогічні дослідження МСР, природничо-географічний напрям досліджень МСР, економіко-географічні дослідження МСР, геоекологічний напрям вивчення МСР, конструктивно-географічні засади досліджень МСР.
2	ТЕМА 2. Класифікації мінерально-сировинних ресурсів	
3	ТЕМА 3. Підходи до вивчення мінерально-сировинних ресурсів	
	Змістовий модуль 2. Конструктивно-географічний аналіз основних груп МСР України	
4	ТЕМА 4. Основні групи МСР України (1)	Вміти охарактеризувати основні групи мінерально-сировинних ресурсів України: паливно-енергетичну і хімічну сировину, сировину чорної металургії, сировину кольорової металургії, гірничо-хімічну сировину, технологічну сировину, будівельну сировину, гідромінеральну сировину.
5	ТЕМА 5. Основні групи МСР України (2).	
	Змістовий модуль 3. Типізація та територіальна організація МСР України.	

6	ТЕМА 6. Економіко-географічна типізація МСР України	<i>Знати економіко-географічну типізацію мінерально-сировинних ресурсів України (групи, підгрупи, класи), розуміти принципи покладені в основу територіальної диференціації України за МСР, вміти охарактеризувати специфіку виокремлених мінерально-сировинних одиниць (таксонів), потенціал мінеральних ресурсів країни</i>
7	ТЕМА 7. Районування території України за МСР	
Змістовий модуль 4. Раціональне використання МСР та охорона довкілля в Україні		
8	ТЕМА 8. Оптимізація використання МСР та гірничопромислових відходів	<i>Вміти охарактеризувати ефективність використання мінеральної сировини, обсяги накопичення гірничопромислових відходів шляхи та засоби ефективного використання гірничопромислових відходів, стан й основні завдання охорони надр, охорону земель й рекультивацію порушених гірничими роботами територій; аналізувати геоекологічні проблеми вугледобувних басейнів, залізрудних басейнів, нафтогазовидобувних територій, геоекологічні проблеми сірчаних і соленосних площ.</i>
9	ТЕМА 9. Геоекологічні проблеми мінерально-сировинного комплексу та шляхи їх вирішення	
10	ТЕМА 10. Географічний аналіз екологічної ситуації в основних гірничопромислових регіонах України.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми
ФК 2	Знання сучасних засад природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства
ФК 4	Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів
ФК 5	Здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ.
ФК 6	Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати їх для розробки та впровадження механізмів геопланування, територіального планування, проведення моніторингу розвитку регіонів, складання стратегічних планів і програм
ПРН 1	Аналізувати особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі
ПРН 2	Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю
ПРН 3	Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі

ПРН 6	Вміти здійснювати екологічну оцінку, аудит, ліцензування, сертифікацію використання природних ресурсів, прогнозувати розвиток екологічних, технологічних, економічних та соціальних наслідків на окремих об'єктах природокористування
ПРН 7	Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності
ПРН 10	Вирішувати практичні задачі наук про Землю (за спеціалізацією) з використанням теорій, принципів та методів різних спеціальностей з галузі природничих наук
ПРН 11	Використовувати сучасні методи моделювання та обробки геоінформації при проведенні інноваційної діяльності
ПРН 13	Оцінювати еколого-економічний вплив на довкілля при впровадженні інженерних заходів та проектувати природоохоронні заходи

Літературні джерела

1. Сивий М., Паранько І., Іванов Є. Географія мінеральних ресурсів України: монографія. – К.: Либідь, Простір М, 2013.– 683 с.
2. Сивий М., Паранько І. Географія мінеральних ресурсів України. Посібник- Т.: вид-во ТНПУ ім. Гнатюка, 2015.- 455 с.
3. Білецький В. Мінеральні ресурси та добувна промисловість країн світу: Україна/Гірничий енциклопедичний словник. Т.3.- Донецьк, 2004-2005.
4. Горленко І.П. Экономико-географический анализ минерально-сырьевых ресурсов /В кн. Конструктивно-географические основы рационального природопользования в Украинской РСР.- К., Наукова думка, 1990.- С.89-92.
5. Мищенко В.С. Минерально-сырьевой комплекс Украинской ССР.- К.: Наукова думка,1987. - 232 с.
6. Паламарчук М.М., Горленко І.О., Яснюк Т.Є. Географія мінеральних ресурсів Української РСР.- К.: Рад.школа., 1985.- 135 с.
7. Мінеральні ресурси України станом на 1.01.18 р.- К.: Геоінформ, 2018.- 236 с.
8. Руденко Л.Г., Палієнко В.П., Шевченко М.М. та ін. Конструктивно-географічні напрями раціонального природокористування у зв'язку з розвитком мінерально-сировинної бази України (концептуальні аспекти) // Український географічний журнал.- 2003.- №4.- С.11-18.
9. Сивий М.Я. Мінеральні ресурси Поділля: конструктивно-географічний аналіз і синтез.- Т.: Підручники і посібники,2004. -657 с.
10. Адаменко О., Рудько Г. Екологічна геологія. Підручник. – Ч.: Букрек, 2004. - 325 с.
11. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І., Міщенко В.С. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України.- К.: Нічлава, 1999.- 716 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, тести, завдання	20
Модуль 2 (теми 4-5) усне опитування, тести, завдання	20
Модуль 3 (теми 6-7) усне опитування, тести, завдання	20
Модуль 4 (тема 8-10) усне опитування, тести, завдання	20
Ессе (теми 1-10)	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE